

Sadržaj

1. Uvod 3
2. Osnovi i uslovi radničkog samoupravljanja 4
3. Upravljanje privredom kod nas, Razvoj i karakteristike 5
4. Raspodjela dohotka – Osnova radničkog samoupravljanja 6
5. Osnovna načela radničkog samoupravljanja 7
6. Organi radničkog upravljanja 8
- 6.1. Radnički savjet 8
7. Zaključak 9
8. Literatura 10

1. Uvod

Zahtjev za učešće radnika u upravljanju preduzećima uvijek je imao, bez obzira na to kako se postavljao i u kojim se formama ostvarivao, u osnovi kao svoj cilj: traženje rešenja za nov položaj radničke klase u novim uslovima proizvodnje i za povećanje njenih ekonomskih i socijalnih prava.

Pariška komuna je prva u praksi ostvarila neposredno upravljanje proizvodnje od strane radnika. Ona je poznatim dekretom od aprila 1871. godine postavila prve osnove radničke kooperacije odnosno upravljanja nacionalizovanim preduzećima koje je preuzeo fabričke savjete kao svoje organe upravljanja.

U prvima danima poslije oktobra Lenjin je isticao potrebu za učešćem stanovništva u upravljanju. U tom smislu uvedena je radnička kontrola nad proizvodnjom, smještanjem, i kupoprodajom svih proizvoda i sirovina.

Pod uticajen prvih revolucionarnih ostvarenja, radnička klasa je i u drugim revolucionarnim okršajima ostvarila svoj zahtjev za učešćem u upravljanju u fabrikama. U mađarskoj su tokom revolucije 1919. godine obrazovani radnički savjeti, od čijih je delegata formiran centralni radnički savjet – radnički savjet Budimpešte. U Italiji je pod uticajem A. Gramašija neposredno poslije prvog svjetskog rata razvijen pokret radnika za zauzimanje fabrika i preuzimanje uprave i kontrole nad njima. U Španiji su za vrijeme građanskog rata obrazovani savjeti pogona u kojima su radnici preuzeli odgovornost rukovođenja.

Nakon svega toga vlasnici sredstava za proizvodnju bili su spremni da čine ustupke radničkoj klasi, nekada dobrovoljno a nekad kao klasni kompromis usljed klasnog i političkog pritiska radničke klase.

Ovaj ekonomski momenat povezan sa političkim zahtjevima radničke klase bio je, i danas još uvijek, značajan faktor uvođenja raznih oblika radnika u upravljanju proizvodnjom. Na ovoj osnovi razvili su se i pokreti za industrijskom demokratijom (Engleska), za humanističkim odnosima u proizvodnji (SAD), za akcionarskim udjelom radnika u dobiti (Francuska). Obnova poslijeratne Njemačke teške industrije, izvršena je i uz pomoć radnika kroz radničke savjete obrazovane na osnovu posebnog zakona.

Revolucionarnim pritiskom, brojnim porastom i prisutnošću, ustupcima kapitalističke klase ili državnog aparata ili svjesnim unošenjem novih elemenata u postojeći politički i društveni sistem, radnička klasa je u preko 30 zemalja ostvarila razne oblike učešća i samoodlučivanja u upravljanju privrednim preduzećima.

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com